

De bezeten man

en andere verhalen

“In liefdevolle herinnering aan Kim Moelands,
wiens positiviteit en liefde voor het leven mij
blijvend zullen inspireren om elke dag met dezelfde
levenslust te omarmen.”

Charles Dickens
Natasza Tardio

De bezeten man

en andere verhalen

Ezo Wolf | Sint Pancras

VOORWOORD

Het is met grote trots en eerbied dat ik deze hertaling van enkele korte verhalen van Charles Dickens aanbied. Dickens is een van de vele inspiratiebronnen voor mij als schrijver geweest, en het hertalen van zijn tijdloze verhalen op toegankelijke wijze zie ik dan ook als een bijzondere eer.

Dickens staat bekend om zijn unieke manier van schrijven. Hij had een talent om levendige personages en gedetailleerde beschrijvingen te creëren die je echt in het verhaal laten duiken. Zijn boeken zijn gevuld met avontuur, spanning en soms wat humor en ik ben blij dat met deze uitgave een nieuwe generatie lezers kan genieten van het werk van Dickens.

Het is dan ook mijn oprechte wens dat zijn verhalen de magie van zijn vertelkunst zal overbrengen bij oude en nieuwe generaties lezers.

Het is me een groot genoegen om een van mijn eigen korte verhalen in de stijl van Dickens, genaamd “Schaduwspel”, bij te dragen aan deze bundel. Ik hoop dat deze verhalenbundel zowel een erbetoon zal zijn aan de onsterfelijke nalatenschap van Charles

© 2024 Nederlandse bewerking Natasza Tardio
© 2024 Ezo Wolf Uitgevers, Sint Pancras

Omslagontwerp: Sproud, Haarlem
Vormgeving binnenwerk: Studio L.E.O, Alkmaar

ISBN 9789083346526

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ezowolf.nl

Dickens als een uitnodiging voor lezers van alle leeftijden om zich te laten betoveren door zijn tijdloze vertellingen.

Hopelijk zullen jullie net zo enthousiast worden over Dickens als ik ben!

Natasza Tardio

De bezeten man (1848)

Charles Dickens

Hertaling: Natasza Tardio

HOOFDSTUK 1

DE GAVE

Iedereen zei het. Nu ben ik de laatste die beweert dat wat iedereen zegt ook de waarheid is. Iedereen heeft evenveel kans om ongelijk te hebben als gelijk. De ervaring leert dat iedereen het regelmatig bij het verkeerde eind heeft. En vaak duurt het ontzettend lang om erachter te komen hoe fout iemand het had. Je kunt dus veilig aannemen dat iedereen fouten maakt.

Het gevreesde woord GEEST, herinner ik me. Iedereen zei dat hij eruit zag als een gekwelde, bezeten man. En ze hadden gelijk. Hij zag er bezeten uit. Niemand kon dat ontkennen na het zien van zijn ingevallen wangen, zijn diep liggende, fonkelende ogen, zijn sombere gezicht dat ondanks de fijne trekken iets grimmigs had. Iets waar je net je vinger niet op kon leggen.

Zijn grijze haren hingen als een wirwar van zeewier om zijn gezicht, alsof hij zijn leven lang de golven van de grote oceaan had bevochten. Wie kon iets anders beweren? Je hoefde alleen maar naar hem te kijken terwijl hij zwijgend en somber in gedachten

verzonken zat. Teruggetrokken en in zichzelf gekeerd. Triest, verstrooid, schijnbaar terugdenkend aan een plaats of tijd in het verleden, daarbij luisterend naar een stem diep van binnen. Als je dat alles zo zag was het duidelijk dat daar een bezeten man zat. Om nog maar te zwijgen over zijn langzame manier van praten, met zijn diepe en zware stem die vol en melodieus klonk. Iedereen die hem tijdens deze winteravond zag, zittend in zijn kamer die gedeeltelijk was ingericht als een bibliotheek en gedeeltelijk als een laboratorium, omgeven door kruiden, wetenschappelijke instrumenten en boeken, overschaduwde door een lampenkap die als een monsterachtige tor roerloos op de muur zat tussen een menigte van spookachtige gedaanten die door het licht van het flakkerende haardvuur op de vreemde instrumenten dansten. Sommige van deze schaduwen leken zich over de glazen flessen met vloeistof te bewegen als dingen die wisten dat ze konden creëren, maar tegelijkertijd ook konden vernietigen. Wie hem zo had gezien, zittend voor de roestige haard, starend in de rode vlammen, terwijl hij geluidloos zijn lippen bewoog, wie zou dan nog kunnen ontkennen dat deze man niet bezeten was en de grond waarop hij woonde beheerst. Om nog maar niet de spreken over de plek waar hij woonde.

Zijn woning was oud en verwaarloosd en bevond zich in een gedeelte van wat vroeger een plek voor studenten geweest was. Ooit een statig gebouw, gelegen aan een open plein, maar nu zwart van rook, ouderdom en aangetast door het weer. Het was aan alle kanten ingekapseld door de alsmaar groeiende stad. Overwoekerd

door puin en stenen, omringd door bomen, die net als het gebouw aangetast waren door de rook van de in hun nabijheid staande schoorstenen. Het was een plek waar, door het gebrek aan zonnestralen, de sneeuw wekenlang bleef liggen, terwijl deze in de rest van de stad allang was verdwenen. Hier kon de ijzige oostenwind tekeer gaan als een enorme bromvlieg, terwijl het op andere plaatsen stil was.

Zijn woning bevond zich in het midden van het gebouw. Vlakbij de open haard. Het was oud, had een laag plafond en zag er vergaan uit. En toch stond het nog steeds stevig op zijn plek. Met houten balken in het plafond en een sterke vloer die door ouderdom schuin afliep in de richting van de haard. Zo bekneld en ingesloten door de stad en toch zo afgezonderd. Zo stil en tegelijkertijd zo luid door de echo's die niet opgesloten bleven binnen de gangen en lege kamers, maar nagalmden tot ze oplostten in de muffe lucht.

Als je hem daar toch eens kon zien zitten in de schemering tijdens de sombere winter. Terwijl de wind scherp en guur om het gebouw floot en een waterig zonnetje langzaam onderging. Het moment waarop mensen met voorovergebogen hoofden zo snel mogelijk naar huis snelden om te schuilen voor de wind, regen en sneeuw, en degenen die onverhoopt toch buiten moesten blijven probeerden te schuilen onder afdakjes, terwijl sneeuwvlokken in hun ogen prikten, maar het nog net niet hard genoeg sneeuwde om sporen achter te laten op de bevroren grond. Het was het

tijdstip waarop de houten luiken van de huizen werden gesloten en de lantaarns in de bijna verlaten straten begonnen te branden. Straten die anders pikdonker zouden zijn.

Als de schemering de schaduwen bevrijdde die de hele dag gevangen hadden gezeten en die zich vervolgens verzamelden en samensmolten tot een zwerm spoken, die loerden vanachter kerkmuren en dreigend keken door de kieren van openstaande deuren. Als deze zwerm de beschikking had over de verlaten vertrekken en dansten over vloeren, opklommen tegen de muren en plafonds van bewoonde kamers, waar het vuur nog slechts smeulde, om vervolgens weer te verdwijnen als water dat zich terugtrok tijdens eb, zodra het vuur weer opflakkerde in vlammen. Als hij, zoals eerder gezegd, naar het vuur staarde, waarin de schaduwen kwamen en gingen, maar er geen acht op sloeg en ondertussen in het vuur bleef staren. Dan, op dat moment, had je hem moeten zien.

Het moment waarop de wind in de schoorsteen zong en soms neuriede, dan weer huilde in het huis, terwijl de bomen buiten werden gegeseld door weer en wind, zo erg dat een vogel die daarvan niet kon slapen af en toe haar ongenoegen liet horen in een zwak, slaperig en hoog getjirp.

Toen hij, om het kort te houden, daar zo zat, werd er op zijn deur geklopt, waarop hij overeind kwam en riep: 'Wie is daar? Binnen!' Op dat moment leunde er geen gedaante tegen de rug van zijn stoel en toch... toch was er iets in het donker voorbijgeleden en weer verdwenen.

'Ik ben werkelijk bang,' zei een opgewekte, blozende man, die met zijn voet de deur openhield, om zichzelf en een houten dienblad dat door hem werd gedragen, binnen te laten om vervolgens voorzichtig de deur weer zachtjes dicht te laten vallen uit vrees, dat deze anders met een klap zou dichtslaan. 'Ik ben werkelijk bang, dat ik vanavond veel te laat ben. Maar juffrouw William had heel veel moeite om hier te komen...'

'Door de wind? Ik hoorde hoe deze behoorlijk waaide en steeds erger werd.'

'Ja, het kwam door de wind, meneer Redlaw. Het is nog een geluk dat ze is thuisgekomen.' Ondertussen had de vrolijk kijkende man het dienblad met daarop de maaltijd, neergezet en was hij bezig om de lamp aan te doen en een tafelkleed over de tafel uit te spreiden. Maar voor hij daarmee klaar was, gooide hij nog wat hout en kolen op het vuur, om vervolgens weer verder te gaan met het dekken van de tafel. De lamp die hij had aangedaan en het vuur dat inmiddels al weer aardig begon te branden, veranderde de aanblik van de kamer zo snel, dat het leek dat slechts zijn blozende gelaat en drukke bezigheden al een prettige verandering hadden veroorzaakt.

'Juffrouw William liep net als iedereen het risico om gewond te raken in dit noodweer. Daarop was zij geen uitzondering.'

'Nee,' antwoordde meneer Redlaw gemoedelijk, maar toch klonk hij kortaf.

'Denkt u bijvoorbeeld maar eens aan vorige week zondag toen

het nat en glibberig was en zij met haar schoonzusje op visite ging en probeerde om zonder enig modderspatje aan te komen. Of die keer dat ze tijdens de Packhammer kermis in een schommel ging zitten en de wind haar er bijna afblies. En dan heb ik het nog niet gehad over die keer dat Charley Swidger junior, haar neefje van twaalf, haar mee nam in zijn roeiboot. Het werd al snel duidelijk dat hij geen snars begreep van roeien toen hij samen met haar tegen de pier roeide.

Toen William Swidger ophield met praten kwam er slechts een kort 'Ja' uit de mond van Redlaw. Het was op dezelfde toon als het eerdere 'nee'.

'U moest eens weten hoe groot de Swidger familie is, meneer,' vervolgde de huismeester zijn verhaal, terwijl hij ondertussen de tafel dekte en de spullen een voor een benoemde. 'Zo is er bijvoorbeeld mijn vader, meneer. Vroeger conciërge en bewaker van dit voormalige instituut. Zevenentachtig jaar is hij inmiddels en ook een Swidger. – Lepel –.'

'Juist, William,' was het geduldige, maar verstrooide antwoord van Redlaw.

'Zevenentachtig jaar,' herhaalde William, 'en je mag hem gerust de grondlegger van onze familieboom noemen! – Brood –. Ik, zijn zoon en opvolger kan absoluut niet aan hem tippen. – Zout –, en, mijn vrouw, juffrouw William. Wij zijn allebei ook Swidgers. – Mes en vork –. En dan zijn er natuurlijk nog al mijn broers met hun gezinnen. Ook Swidgers. De mannen, de vrouwen, de jongens

en de meisjes. Samen met alle neven, nichten, ooms en tantes en natuurlijk al hun familieleden in de opvolgende en eerdere generaties. Met alle aangetrouwde familie zouden de Swidgers, als ze hand in hand gingen staan, een kring rondom Engeland kunnen vormen.'

Omdat William deze keer geen enkele reactie kreeg van de in gedachten verzonken Redlaw, liep hij een paar stappen op hem af en stootte 'toevallig' met een karaf tegen de tafel aan. Het doel was om de aandacht van Redlaw te trekken. Daarna ging hij weer opgewekt verder met zijn verhaal.

'Ik zeg u, meneer, juffrouw William en ik hebben dikwijls gezegd dat het niet uitmaakt dat wij kinderloos zijn. Er zijn Swidgers genoeg. – Boter –. Daarbij, met de zorg voor mijn vader, hebben wij ons eigen gezin, – olie en azijn –, het komt dus best goed uit dat wij geen kinderen hebben. Dat gezegd hebbend is het voor juffrouw William wel wat stil.' William keek Redlaw aan. 'Bent u gereed voor het gevogelte en de aardappelpuree, meneer? Juffrouw William is klaar om het op tafel te zetten.'

'Ja, ik ben zover, zei Redlaw. Het leek alsof hij ontwaakte uit een droom, terwijl hij in de kamer op en neer liep.

'Juffrouw William heeft trouwens weer wat uitgehaald, meneer,' zei de huismeester. Hij zat gehurkt bij de open haard en probeerde een bord op te warmen bij het vuur. Zijn gezicht zag er tevreden uit in de rode gloed van de vlammen. Redlaw stond plotseling stil en draaide zich belangstellend om naar William.